

bestemt Side i Samfundet Gang paa Gang kan overvælde Samfundet med Handlinger, der fører vide Kredse af Samfundets Medlemmer ud i en saadan Ulykke, som en Bankkatastrofe som denne her omhandlede maa siges at være. I det, der ligger til Grund for denne Affære, har de ansvarlige, de, der er udskreget som Landets allerfineste og mest fremragende Spidser, handlet uforsvarligt i allerhøjeste Grad. Samfundshensyn, Samfundsinteresser, Hensyn til Menneskers Velfærd er tilsidesat i en Række af Tilfælde; Letsindighed er jo det Særpræg, som man i meget høj Grad opdager ved, hvad der allerede er kommet frem om den Handlen, der har fundet Sted fra denne Banks Side, hensynsløs Spekulation, en hidsig Jagt efter Udbytte, Rigdom, økonomisk Magt har ført en Række af Samfundets fineste Navne ud i en Række angribelige Transaktioner, og saa skal de uskyldige, ja, ogsaa de fattigste, være med til at bære økonomiske Byrder for at redde, hvad reddes kan, efter at de fineste, har ført os ud i Dyndet.

Jeg tror, at den ærede Ordfører for Venstre sagde saadant noget som, at han haabede, Ordningen kunde bære, idet han var sikker paa, at Samfundets Grundpiller var solide. Ja, det kommer jo an paa, hvilke Grundpiller det er, det ærede Medlem tænker paa. De Mænd, hvis Navne staar paa det Papir, jeg her har i Haanden, og som udgjorde Ledelsen i Landmandsbanken, var Mænd, som vi fra vor Barndom op gennem Aarene stadig fik præsenteret for os som Samfundets Grundpiller. Synderlig solide har de saa vist ikke været, alle disse Kammerherrer og Hofjægermestre og Grever, og jeg ved ikke, hvad det var for fint, man havde fundet frem til at være Ledere af Landmandsbanken. Gud ved, hvor tidt disse er udskreget som det bedste og det ædleste og det, vi alle kunde lide paa! Og hvor lidt, hvor lidt betyder det hele ikke! nu ligger vi der med 100 Millioners Mangel eller mere end 100 Millioners Mangel og med Fordringer paa Samfundets Kasse ud i en uvis Fremtid og i et Omfang, som alt sagt ingen kan ane. Jeg siger: dette gaar for vidt, det er en Leg, en farlig Leg med Samfundets og Folkets Interesser, som denne Bankaffære afslører. De fine Navne har været en overmaade daarlig Garanti for, at alt gik, som det skulde. Nogle færre fine Navne og nogle flere Dygtigheder havde maaske været bedre anbragt.

Men det er jo ikke alene de overordentlig fine Navne, der er kompromitte-

ret, ogsaa Landets Regering har faaet sin Part af Kompromitteringen, har sin Part af Ansvaret for, hvad der nu bryder sammen. Den aabnede, som det alt er sagt, Sluserne, Spekulationens Sluser, som sin første Regeringshandling i 1920, og Landmandsbanken benyttede som andre Storpekulanter de Muligheder, der aabnede sig. De havde maaske benyttet dem allerede før 1920 i det Omfang, der stod dem aabent. (Munterhed). Ja vel, det er højt sandsynligt, men der er virkelig ingen som helst Grund til at le i dette Øjeblik. Det forekommer mig, at Sagen er mere alvorlig, end at just Latter er det, som man bedst kan bringe i Anvendelse. Men Gud bevarer, i Mangel af bedre, er der jo nogle, der bruger Latteren. Det er muligt, at Landmandsbanken og andre har drevet deres Spekulation: Vareindkøb, Valutaspekulation o. s. v., allerede før 1920, derom tvivler jeg aldeles ikke, men der var paa det Tidspunkt, da den nuværende højtærede Regering traadte til, lagt Baand paa Spekulationsfriheden. Den højtærede Regering løste disse Baand, opskar ethvert af de Baand, som man havde søgt at lægge paa Kapitalismen, og lod staa til, lod staa til, indtil Spekulationspaladset begyndte at ramle.

Og da saa det begyndte at ramle, da saa Regeringen fik sine Oplysninger om, hvorledes det stod til, saa medvirkede Regeringens førende Mænd paa dette Omraade til en Ordning, som gav Spekulationen Raaderum endnu nogle Maaned, som gav Adgang for dem, der vilde, til f. Eks. at sælge Aktier til en langt højere Pris, end de var værd, fordi de Oplysninger, der kunde være givet i Juli Maaned, blev fortiet. Saa vidt jeg kan skønne, har Regeringen for det første ved denne sin Handlemaade overtraadt Banklovens §§ 15 og 16. Det, Banklovens Paragraffer paalagde Ministeren at gøre, naar han var i Besiddelse af de Oplysninger, han var i Besiddelse af, er ikke sket. Men dette er jo en Bagatel i Sammenligning med det hele. Man vildledte Offentligheden ved det, der skete i Juli, og vi saa, hvorledes det kapitalistiske Spil fortsattes paa Grundlag af de mangelfulde Oplysninger.

Da jeg nu i de sidste Dage læste Afsløringen af dette Forhold, kunde jeg ikke undgaa at komme til at tænke tilbage paa Begivenheder i 1916, paa nogle Politikeres Vestindiekampagne den Gang. Jeg tror, nogle af den nuværende Regerings Mænd deltog med stor Kraft i denne Vestindiekampagne, og jeg husker, at den konserva-